

III

(Andre retsaktern)

DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE SAMARBEJDSOMRÅDE

EFTA-TILSYNSMYNDIGHEDENS BESLUTNING

nr. 305/13/KOL

af 10. juli 2013

om rekapitaliseringen af forsikringsselskabet Sjóvá (Island)

EFTA-TILSYNSMYNDIGHEDEN (HEREFTER BENÆVNT TILSYNSMYNDIGHEDEN) HAR —

UNDER HENVISNING til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde (i det følgende benævnt »EØS-aftalen«), særlig artikel 61, stk. 3, litra b), og protokol 26,

UNDER HENVISNING til aftalen mellem EFTA-staterne om oprettelse af en tilsynsmyndighed og en domstol (»tilsyns- og domstolsaftalen«), navnlig artikel 24,

UNDER HENVISNING til protokol 3 til tilsyns- og domstolsaftalen (i det følgende benævnt »protokol 3«), navnlig artikel 1, stk. 2 og 3, i del I og artikel 7, stk. 3, og artikel 13 i del II, og

ud fra følgende betragtninger:

I. SAGSFREMSTILLING

1. SAGSFORLØB

- (1) Tilsynsmyndigheden blev i sommeren 2009 opmærksom på den islandske stats intervention i forhold til forsikringsselskabet Sjóvá-Almennar tryggingar hf. (Sjóvá) gennem islandske medier. Derpå satte Tilsynsmyndigheden sagen på dagsordenen for det årlige møde om verserende sager på statsstøtteområdet mellem Tilsynsmyndigheden og de islandske myndigheder, der blev afholdt i Reykjavik den 5. november 2009. På mødet orienterede de islandske myndigheder kortfattet om sagens baggrund og historie. På samme møde anmodede Tilsynsmyndigheden de islandske myndigheder om at afgive detaljerede skriftlige oplysninger på grund af interventionens kompleksitet og omstændighederne omkring den.
- (2) Tilsynsmyndigheden modtog den 7. juni 2010 en klage (dok. nr. 559496), hvori det gjordes gældende, at der var ydet statsstøtte, da den islandske stat intervererede i Sjóvá.
- (3) Efter at have sendt skriftlige anmodninger om oplysninger og vedtaget en påbudsbeslutning med anmodning om oplysninger om statsinterventionen i Sjóvá og efter den derpå følgende korrespondance underrettede Tilsynsmyndigheden ved skrivelse af 22. september 2010 de islandske myndigheder om, at den havde besluttet at indlede proceduren i del I, artikel 1, stk. 2, i protokol 3 som følge af rekapitaliseringen af Sjóvá.
- (4) Tilsynsmyndighedens beslutning nr. 373/10/KOL af 22. september 2010 om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure blev offentliggjort i *Den Europæiske Unions Tidende* og EØS-tillægget hertil ⁽¹⁾. Tilsynsmyndigheden opfordrede interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger hertil.

⁽¹⁾ Beslutning nr. 373/10/KOL af 22. september 2010 om statsstøtteaspekter i tilknytning til rekapitaliseringen af forsikringsselskabet Sjóvá i Island, EUT C 341 af 16.12.2010, s. 15, og EØS-tillægget til *Den Europæiske Unions Tidende* nr. 69 af 16.12.2010, s. 2.

- (5) De islandske myndigheder, Sjóvá og Íslandsbanki fremsendte bemærkninger til denne beslutning ved brev af 14. januar 2011 (dok. nr. 583507). Tilsynsmyndigheden modtog også bemærkninger fra to konkurrenter til Sjóvá. Ved brev af 31. januar 2011 (dok. nr. 584930) videresendte Tilsynsmyndigheden disse bemærkninger til de islandske myndigheder, som fik lejlighed til at svare på dem. Svaret blev modtaget ved brev af 25. februar 2011 (dok. nr. 588606).
- (6) Den 3. oktober 2011 forelagde de islandske myndigheder en første omstruktureringsplan for Sjóvá (dok. nr. 610472), der blev opdateret den 13. april 2012 (dok. nr. 631003) og 28. maj 2013 (dok. nr. 673746), samt supplerende oplysninger den 6. marts 2013 (dok. nr. 665021). Yderligere forslag til forpligtelser blev modtaget den 25. juni 2012 (dok. nr. 641330), den 4. oktober 2012 (dok. nr. 648708), den 3. maj 2013 (dok. nr. 671655), den 28. maj 2013 (dok. nr. 673746) og den 2. juli 2013 (dok. nr. 677440).

2. BESKRIVELSE AF SAGEN

2.1. Sagsforløb

- (7) I 2005 købte den finansielle koncern Moderna/Milestone Finance (Milestone) ⁽¹⁾ 66,6 % af aktierne i Sjóvá af Glitnir og erhvervede det fulde ejerskab i 2006. I den følgende tid besluttede Milestone navnlig at ændre fokus for Sjóvás investeringer i retning af højt gearede udenlandske ejendomsprojekter og åbnede mulighed for asset swaps og usikrede lån til aktionærer til skade for Sjóvás finansielle situation. Ifølge en rapport ⁽²⁾ fra det islandske finans-tilsyn (FME) førte disse investeringer til betydelige finansielle vanskeligheder, og de var ikke i overensstemmelse med reglerne i lov nr. 60/1994 om forsikringsvirksomhed, artikel 34, stk. 2.
- (8) Fra oktober 2008 til september 2009 blev Sjóvá sat under særlig overvågning af FME i henhold til artikel 90 i lov nr. 60/1994 om forsikringsvirksomhed. Fra dette tidspunkt overtog Sjóvás kreditorer administrationen af virksomheden, hvilket kulminerede i marts 2009, hvor Glitnir, der var selskabets største kreditor, overtog det. Glitnir fik også kontrol over Askar Capital, en islandsk investeringsbank, der tidligere var kontrolleret af Milestone, og dets datterselskab, Avant hf. (Avant), der var aktivt på bilfinansieringsmarkedet.
- (9) I april 2009 rettede Glitnir og Íslandsbanki, som også var en af hovedkreditorerne i Sjóvá, henvendelse til den islandske stat med anmodning om statens bistand til refinansiering og omstrukturering af Sjóvá, idet de forgæves havde undersøgt alle alternative markedsløsninger til redning af virksomheden.
- (10) Den 20. juni 2009 underskrev Sjóvá på den ene side og Glitnir, Íslandsbanki samt SAT Eignarhaldsfélag hf. (et holdingselskab helejet af Glitnir, i det følgende benævnt SAT Holding) på vegne af SA tryggingar hf. på den anden side en aftale om overdragelse af aktiver, hvorefter alle Sjóvás aktiver og passiver, der vedrørte selskabets forsikringsvirksomhed, herunder forsikringsporteføljen, blev overdraget til SA tryggingar hf. i overensstemmelse med artikel 86 i lov nr. 60/1994 om forsikringsvirksomhed. Sjóvás resterende aktiver blev placeret i SJ Eignarhaldsfélag (SJE), der er et holdingselskab. SJE ville derefter blive afviklet gennem en sædvanlig insolvensprocedure.
- (11) Efter transaktionen blev det nye selskab, SA tryggingar hf., omdøbt til Sjóvá. Ifølge dets vedtægter af 20. juni 2009 skulle aktionærerne i det nye selskab (Glitnir, Íslandsbanki og SAT Holding) bidrage med ny egenkapital for omkring 16 milliarder ISK, hvilket var nødvendigt for at fortsætte forsikringsvirksomheden, fordelt på følgende måde ⁽³⁾:

Selskab	Beløb	Betalingsmåde	Aktiepost
Glitnir	2,8 mia. ISK	Obligation udstedt af Avant med REIBOR-renten plus 3,75 % med følgende sikkerheder: — 4. prioritets pant (senere ændret til 3. prioritet sideordnet med en obligation udstedt af Askar Capital, se nedenfor) i Avants portefølje — 1. prioritets pant i Glitnirs krav mod Milestone, svarende til 54,9 % af de samlede krav mod Milestone	17,67 %

⁽¹⁾ Moderna Finance AB var et svensk holdingselskab ejet af det islandske selskab Milestone hf. Yderligere oplysninger om Sjóvá og Milestone og deres forbindelser til Glitnir Bank findes i rapporten fra det islandske parlaments særlige undersøgelseskommission (SIC), som findes på <http://rna.althingi.is/> (islandsk udgave) og <http://sic.althingi.is/> (uddrag på engelsk).

⁽²⁾ Svar fra FME om statsinterventionen i forbindelse med rekapitaliseringen af Sjóvá-Almennar tryggingar hf., dateret den 23. november 2010.

⁽³⁾ Med forbehold af FME's godkendelse, der blev givet den 22. september 2009.

Selskab	Beløb	Betalingsmåde	Aktiepost
Íslandsbanki	1,5 mia. ISK	Forskellige obligationer udstedt af 10 forskellige selskaber og kommuner	9,30 %
SAT Holding	11,6 mia. ISK	Obligation udstedt af Askar Capital samt obligation udstedt af Landsvirkjun (det nationale elektricitetsselskab), som den islandske stat var kommet i besiddelse af (se nedenfor)	73,03 %

- (12) Samme dag indgik aktionærerne i Sjóvá tillige en aftale om at sælge deres aktier i selskabet inden for 18 måneder. Provenuet ville blive anvendt til at tilbageføre de aktiver, der var indlagt som aktiekapital, til aktionærerne. Derfor blev der igangsat en åben salgsproces for Sjóvá i begyndelsen af 2010, og planen var at underskrive en salgs- og købsaftale i slutningen af marts 2010. Salgsbestræbelserne sluttede imidlertid i november 2010, da den højstbydende trak sit tilbud tilbage.
- (13) Tilsynsmyndigheden har i beslutningen om at indlede undersøgelsesproceduren givet en mere detaljeret beskrivelse af begivenhederne, de faktiske omstændigheder samt den økonomiske og politiske udvikling i tilknytning til Sjóvás sammenbrud og rekonstruktionen af virksomheden.

3. BESKRIVELSE AF STATENS INTERVENTION

3.1. Støttemodtageren

- (14) Sjóvá blev grundlagt i 1918 og har været en vigtig spiller på det islandske forsikringsmarked lige siden. Selskabet leverer tjenesteydelser til både enkeltpersoner og virksomheder af alle størrelser og har en bred produktportefølje og et stort servicenetværk i hele landet. Sjóvá er et af de tre førende forsikringselskaber i Island, der tilbyder sine kunder forsikringsprodukter inden for alle dele af skades- og livsforsikringsområdet.
- (15) Sjóvá har defineret seks produktklasser: ejendom, motor, ulykke og sygdom, marine, luftfart og fragt, ansvar og liv. Virksomheden fokuserer imidlertid på at levere samlede forsikringsydelser i stedet for produktspecifikke ydelser.
- (16) Sjóvá ejer et datterselskab, Sjóvá Líf. Ifølge artikel 12 i lov nr. 56/2010 om forsikringsvirksomhed kan livsforsikringsvirksomhed ikke drives i samme selskab som direkte skadesforsikringsvirksomhed. Selv om Sjóvá Líf er adskilt fra Sjóvá som separat juridisk enhed med separat driftsregnskab og balance, køber Sjóvá Líf alle daglige operationer og adgang til it-systemer og support fra Sjóvá. Sjóvá Lífs produkter er integreret i Sjóvás produktsortiment.
- (17) Som anført ovenfor er Sjóvá aktivt både på de islandske skades- og livsforsikringsmarkeder. I skadesforsikringssegmentet har Sjóvá en markedsandel på omkring 28 %, mens de vigtigste konkurrenter har følgende omtrentlige markedsandele: Vátryggingafélag Íslands hf. (VIS) 35 %, Tryggingamiðstöðin hf. (TM) 26 % og Vörður tryggingar hf. 11 %. I livsforsikringssegmentet er de omtrentlige markedsandele som følger: Sjóvá Líf 35 %, Okkar (Arion Bank) 27 %, LÍF (del af VIS) 24 %, LM (del af TM) 10 % og Vörður Líf 4 % ⁽¹⁾.

3.2. Rekapitaliseringen af Sjóvá

- (18) Den islandske stat traf to foranstaltninger med henblik på at rekapitalisere Sjóvá: Den bidrog direkte til den oprindelige rekapitalisering af Sjóvá i 2009 ved at overdrage to obligationer til SAT Holding (jf. punkt 19 til 22 nedenfor) og bidrog med yderligere 683-739 millioner ISK til stabiliseringen af Sjóvá i 2010 (jf. punkt 24 og 29 til 31 nedenfor).
- (19) Statsstøtten til den første rekapitalisering af Sjóvá blev gennemført ved en aftale den 8. juli 2009 om overdragelse af obligationer ⁽²⁾ (»Samningur um kröfukaup«), som den islandske stat ejede, til SAT Holding.

⁽¹⁾ Skønnene over markedsandele er baseret på andelen af de samlede præmieindtægter i 2012. Forud for finanskrisen havde Sjóvá en markedsandel på over 40 % i skadeforsikringssegmentet.

⁽²⁾ I denne beslutning vil de aktiver, der af staten blev overdraget til SAT Holding, blive omtalt som obligationer.

- (20) På dette tidspunkt havde Sjóvá en negativ egenkapital på 13,5 mia. ISK. Minimumskravet til positiv egenkapital i henhold til loven var 2 milliarder ISK. For at opfylde minimumskravet til egenkapital var en kapitaltilførsel på mindst 15,5 mia. ISK derfor påkrævet.
- (21) Aftalen mellem staten og SAT Holding dækker følgende to obligationer, som staten var i besiddelse af, og som var blevet vurderet af en ekstern ekspert den 16. juni 2009:

Aktiv	Anslået værdi	Beskrivelse og sikkerheder
Krav mod Askar Capital	6 071 443 539 ISK	En indekseret låneaf tale med 3 % rente. Lånet var kommet i statens besiddelse, da den overtog Centralbankens sikkerhed i 2008. Lånet er sikret ved: — 3. prioritets pant i Avants portefølje (sideordnet med en obligation udstedt af Avant til Glitnir; den bogførte værdi af porteføljen var 26 milliarder ISK, og Landsbanki Íslands' 1. prioritets panteret havde en værdi af 16 milliarder ISK), og — 1. prioritets pant i indekserede obligationer udstedt af Landsvirkjun (det nationale elektricitets selskab) med en nominel værdi på 4,7 milliarder ISK.
Obligation udstedt af Landsvirkjun	5 558 479 575 ISK	Udstedt i 2005, betalbar i 2020, med statsgaranti, indekseret og 3 % rente. Obligationen kom i statens besiddelse som sikkerhed for udlån ydet af den islandske centralbank til Landsbanki Íslands.

- (22) Købsprisen var 11,6 milliarder ISK, og SAT Holding skulle betale for obligationerne inden for 18 måneder, dvs. inden udgangen af 2010; der ville ikke blive tilskrevet renter i denne periode. Som sikkerhed for betalingen af obligationskøbet fik staten 1. prioritets pant i SAT Holdings aktier i Sjóvá.
- (23) Aftalen åbnede mulighed for, at betaling kunne ske ved overdragelse af SAT Holdings oprindelige 73,03 % aktiepost i Sjóvá til staten, hvilket ville blive betragtet som betaling til fuld og endelig afgørelse. SAT Holding kunne udnytte denne valgmulighed uden statens forudgående samtykke.
- (24) Forud for stiftelsen af SA tryggingar hf. (senere benævnt Sjóvá) den 20. juni 2009 accepterede den islandske stat endvidere, at Glitnirs sikkerhed i den af Avant udstedte obligation rykkede op fra 4. til 3. prioritet sideordnet med prioritetsstillingen for den sikkerhed i Avants portefølje, som staten selv havde. Dette blev af FME anset for nødvendigt som betingelse for at acceptere Glitnirs bidrag til Sjóvás egenkapital. Til gengæld afstod Glitnir 12,5 % af sine fordringer mod SJE, som lå inde med Sjóvás tidligere investeringsportefølje, til den islandske stat.

3.2.1. Glitnir sælger sine aktier i Sjóvá til datterselskabet SAT Holding

- (25) FME var af den opfattelse, at Glitnir, der var i betalingsstandsning og under afvikling, ikke kunne eje en kvalificeret ejerandel i Sjóvá. Derefter solgte Glitnir den 16. september 2009 sin 17,67 % aktiepost i Sjóvá til SAT Holding. Efter ovenstående transaktion var aktionærerne i Sjóvá:

Selskab	Ejerandel (%)
Íslandsbanki	9,30
SAT Holding	90,70

- (26) Den 22. september 2009 udstedte FME endelig en tilladelse til Sjóvá til at drive forsikringsvirksomhed og ophævede det særlige tilsyn, Sjóvá havde været underlagt siden oktober 2008. Porteføljeoverførslen fandt sted den 1. oktober 2009 ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Samtidig udsendte FME i henhold til artikel 86 og 87 i den dagældende lov om forsikringsvirksomhed, nr. 60/1994, en bekendtgørelse til alle forsikringstagere for at minde dem om, at de, uanset fornyelsesdatoen, kunne opsiges deres policer inden for et 30-dages »transfer-vindue«.

3.2.2. Staten bliver Sjóvá's største aktionær gennem en option, som SAT Holding benytter

- (27) Ved udgangen af 2009 blev administrationen af de krav, som Finansministeriet og Islands centralbank (CBI) havde, slået sammen og overført til en ny enhed, CBI kapitalforvaltning (ESI). Fra det tidspunkt overtog ESI, som er fuldstændigt kontrolleret af den islandske stat, administrationen af kravene mod SAT Holding.
- (28) Den 3. maj 2010 benyttede SAT Holding optionen til at overdrage 73,03 % af aktierne i Sjóvá til staten til udligning af gældsmellemværendet. Fra det tidspunkt var aktionærerne i Sjóvá:

Selskab	Ejerandel (%)
Íslandsbanki	9,30
SAT Holding	17,67
ESI (staten)	73,03

- (29) Den 16. juni 2010 fastslog den islandske højesteret, at lån ydet i ISK, men knyttet til en kurv af valutaer, var ulovlige. Dette påvirkede værdien af de obligationer udstedt af både Avant og Askar Capital, der var blevet benyttet ved rekapitaliseringen af Sjóvá. For at opretholde kapitalen i Sjóvá blev en aftale om overdragelse af aktiver underskrevet den 28. juli 2010 af Sjóvá på den ene side og SAT Holding, ESI samt Íslandsbanki på den anden side. Denne aftale indebar, at i) SAT Holding erhvervede Avant-obligationen for 2,1 mia. ISK (idet forskellen til den oprindelige værdiansættelse på 2,8 mia. ISK blev dækket af Sjóvá), og at ii) ESI overdrog Landsvirkjun-obligationen, som var blevet brugt til sikkerhedsstillelse for den obligation, der var udstedt af Askar Capital, til Sjóvá.
- (30) ESI erhvervede efterfølgende Avant-obligationen fra SAT Holding for 880 mio. ISK. Denne obligation havde en nominal værdi på 2 813 mio. ISK, men var af usikker værdi, idet ejerne af Avant-obligationen kun forventede at modtage 5-7 % af obligationens værdi efter likvidationen af Avant. Værdien af den obligation, som ESI havde erhvervet, ville dermed være mellem 141 mio. ISK og 197 mio. ISK. Som konsekvens kom ESI til at bidrage med mellem 683-739 mio. ISK yderligere til stabiliseringen af Sjóvá.
- (31) I december 2010 godkendte Avants kreditorer en akkordaftale med selskabet. På det tidspunkt var Avants portefølje vurderet til ca. 13 mia. ISK. Det krav, der havde førsteprioritets panteret i porteføljen, beløb sig til ca. 15 mia. ISK. Den tredjeprioritets panteret i porteføljen, som Glitnir og ESI havde sideordnet, var derfor værdiløs.

3.2.3. Salg til SF1

- (32) Den 18. januar 2011 blev det aftalt, at SF1 slhf (SF1), der er en fond administreret af Stefnir hf., skulle købe 52,4 % af Sjóvá af ESI for 4,9 mia. ISK. Efter myndighedernes godkendelse gennemførtes handelen den 1. juli 2011.
- (33) Desuden fik SF1 en option på at købe den resterende aktiebeholdning på 20,63 % af ESI for 2,4 milliarder ISK. Denne option blev benyttet i juli 2012.
- (34) Efter denne handel var Sjóvá's aktier fordelt således:

Selskab	Ejerandel (%)
Íslandsbanki	9,30
SAT Holding	17,67
SF1	73,03

- (35) Det lykkedes således for de islandske myndigheder at sælge deres beholdning i Sjóvá for et samlet beløb af 7,3 mia. ISK. Dette skal sammenholdes med en oprindelig værdi på 11,6 mia. ISK af de obligationer, som Island benyttede i sit bidrag til rekapitaliseringen af Sjóvá.

4. BEGRUNDELSE FOR INDLEDNING AF DEN FORMELLE UNDERSØGELSESPROCEDURE

- (36) I sin beslutning om indledning af undersøgelsesproceduren kom Tilsynsmyndigheden til den foreløbige konklusion, at den islandske stats deltagelse i rekapitaliseringen af Sjóvá udgjorde støtte efter EØS-aftalens artikel 61, stk. 1. Endvidere gav Tilsynsmyndigheden udtryk for tvivl om, hvorvidt denne foranstaltning var i overensstemmelse med EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, og de krav, der fremgår af Tilsynsmyndighedens retningslinjer vedrørende den finansielle krise.
- (37) Tilsynsmyndigheden anførte navnlig, at de islandske myndigheder ikke havde forelagt oplysninger, der viste, at de systemiske virkninger, der kunne være blevet en følge af Sjóvá's konkurs, kunne have antaget en størrelse, der udgjorde »en alvorlig forstyrrelse i [Islands] økonomi« som anført i EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra b). Den anførte endvidere, at der kun i begrænset omfang var forelagt oplysninger om Sjóvá's drift, årsagerne til vanskelighederne og selve omstruktureringen. Disse oplysninger var ikke tilstrækkelige til at sætte Tilsynsmyndigheden i stand til at vurdere foranstaltningen i forhold til artikel 61, stk. 3, litra b), og navnlig til kapitlet om genoprettelse af rentabiliteten og vurdering af omstrukturingsforanstaltninger i finanssektoren under den nuværende krise i forhold til statsstøttereglerne (Retningslinjer for omstrukturering) i Tilsynsmyndighedens retningslinjer for statsstøtte⁽¹⁾.

5. BEMÆRKNINGER FRA INTERESSEREDE PARTER

- (38) Tilsynsmyndigheden har modtaget bemærkninger fra følgende interesserede parter.

5.1. Bemærkninger fra Sjóvá og Íslandsbanki

- (39) Støttemodtageren, Sjóvá, samt Íslandsbanki, der er en af selskabets aktionærer, har indgivet bemærkninger til Tilsynsmyndigheden.
- (40) Sjóvá's bemærkninger indeholder primært oplysninger om de omstrukturingsforanstaltninger, der er gennemført af selskabets nye ledelse samt økonomiske oplysninger om virksomhedens drift.
- (41) Íslandsbanki har i sine bemærkninger anført, at den islandske stat handlede som en markedsøkonomisk investor i forbindelse med dens deltagelse i rekapitaliseringen af Sjóvá. Men hvis Tilsynsmyndigheden måtte nå til den opfattelse, at transaktionen indebar statsstøtte, gør Íslandsbanki gældende, at støtten bør betragtes som forenelig efter EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra b). I bemærkningerne fremhæves især foranstaltningens betydning for det islandske finansielle marked, private parter (Glitnir og Íslandsbankis) bidrag til rekapitaliseringen og den succes, som omstruktureringen af Sjóvá har været indtil nu.

5.2. Bemærkninger fra konkurrenter

- (42) Tilsynsmyndigheden har også modtaget bemærkninger fra VIS og TM. Begge er islandske forsikringselskaber og i direkte konkurrence med Sjóvá.
- (43) VIS argumenterer i sine bemærkninger for, at statslig intervention for at muliggøre rekapitalisering af Sjóvá bør betragtes som statsstøtte. Især har VIS henvist til, at det markedsøkonomiske investorprincip ikke gælder for interventionen i betragtning af den økonomiske situation i Sjóvá og mere generelt i Island på daværende tidspunkt, såvel som på grund af betingelserne for interventionen. Ingen privat investor ville have deltaget i rekapitaliseringen under disse omstændigheder. VIS argumenterer endvidere for, at støtten ikke bør erklæres forenelig. Navnlig finder EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra b), ikke anvendelse, idet Sjóvá's fald ikke ville have forårsaget en alvorlig forstyrrelse i den islandske økonomi. Støtten var derfor ikke nødvendig. Under alle omstændigheder, hævder VIS, er støtten ikke i overensstemmelse med retningslinjerne for omstrukturering, både fordi der ikke forelå nogen omstrukturingsplan, og fordi støtten havde en fordrejende virkning på konkurrencen, herunder muligheden for aggressiv prispolitik fra Sjóvá's side.
- (44) TM har i sine bemærkninger påpeget, at de islandske myndigheders intervention i forbindelse med rekapitaliseringen af Sjóvá ikke fandt sted på markedsvilkår og derfor bør betragtes som statsstøtte. Med hensyn til foranstaltningens forenelighed har TM gjort gældende, at hverken undtagelserne i EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra b), eller artikel 61, stk. 3, litra c), finder anvendelse i den foreliggende sag. I relation til EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra b), har TM anført, at bestemmelsen skal anvendes restriktivt og ikke kan bruges til at løse problemerne

⁽¹⁾ Findes på Tilsynsmyndighedens websted: <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines>.

i en enkelt virksomhed. TM har yderligere gjort gældende, at et forsikringsselskab ikke bør betragtes som systemisk relevant, og at det derfor kunne afvikles på sikker måde inden for de eksisterende lovgivningsmæssige rammer. Under alle omstændigheder var støtten til Sjóvá ifølge TM hverken nødvendig, målrettet eller forholds-mæssig. Der forelå heller ingen omstruktureringsplan, der kunne sikre en tilstrækkelig byrdefordeling og foranstaltninger til begrænsning af konkurrencefordrejning, navnlig i relation til Sjóvás prisadfærd.

6. BEMÆRKNINGER FRA DE ISLANDSKE MYNDIGHEDER

- (45) De islandske myndigheder har ikke bestridt de foreløbige resultater af Tilsynsmyndighedens undersøgelser, hvorefter den islandske stats deltagelse i kapitaliseringen af Sjóvá udgør statsstøtte efter EØS-aftalens artikel 61, stk. 1. Navnlig har de ikke bestridt Tilsynsmyndighedens foreløbige konklusion, hvorefter det markedsøkonomiske invest princip ikke finder anvendelse. Island har heller ikke bestridt, at ESI's tilbagekøb — via SAT Holding — af Avant-obligationen kan have indebåret et element af statsstøtte til Sjóvá.
- (46) De islandske myndigheder har anført, at statsstøtten imidlertid er forenelig med EØS-aftalen i henhold til EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra b), idet interventionen var nødvendig for at afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i en kontraherende parts økonomi. De har redegjort for den vanskelige økonomiske situation, Island var i på tidspunktet for foranstaltningen. Efter et kraftigt fald i kursen på den islandske krone fra september 2008 og sammenbruddet i alle de tre store banker i oktober 2008 stod Island over for den værste økonomiske krise i nyere tid. Den islandske regering måtte tage dristige skridt for at beskytte landets finansielle system mod et fuldstændigt sammenbrud med uoverskuelige konsekvenser for det islandske samfund. På tidspunktet for foranstaltningen var Islands finansielle system præget af turbulens og led af en generel mangel på tillid til de finansielle institutioner.
- (47) Sjóvá, som er et af de tre store forsikringsselskaber i Island, er systematisk vigtigt for Islands finansielle system. Hvis Sjóvá var gået konkurs, ville det ikke blot have medført, at en stor del af Islands befolkning stod uden forsikringsdækning, og at de mistede deres erstatningskrav i en situation, hvor det islandske samfund allerede havde alvorlige sociale problemer. Det ville også have undermineret tilliden til det finansielle systems institutioner yderligere og spredt den finansielle krises smitte til forsikringssektoren. Offentlighedens tillid til Islands forsikringssektor havde allerede i begyndelsen af 2009 lidt et alvorligt knæk, da ikke kun Sjóvá, men også ejerne af de to andre store forsikringsselskaber blev overtaget af kreditorerne i deres respektive moderselskaber. Derfor ville et sammenbrud i Sjóvá sandsynligvis have resulteret i, at finansmarkeds krisen havde bredt sig fra banksektoren til forsikringssektoren.
- (48) Denne analyse deles af FME, som bemærker, at en konkurs i Sjóvá ville have haft alvorlige konsekvenser for landets økonomi. Tiltroen til det finansielle marked og økonomien i almindelighed blev alvorligt skadet i forbindelse med de islandske bankers sammenbrud i oktober 2008. De resterende institutioner var skrøbelige, hvilket også gjaldt tilliden til de finansielle institutioner. Sjóvás fortsatte eksistens var vigtig for det islandske finansmarkeds funktion. En konkurs ville have haft afsmittende virkninger på skades- og livsforsikringsmarkederne generelt. Den ville have vanskeliggjort de islandske myndigheders igangværende arbejde på at rekonstruere de finansielle markeder.
- (49) Med hensyn til omfanget af den nødvendige omstrukturering har de islandske myndigheder anført, at Tilsynsmyndigheden bør tage hensyn til, at Sjóvás økonomiske vanskeligheder udelukkende var forvoldt af selskabets ulovlige investeringsaktiviteter og af transaktioner med dets tidligere ejer, Milestone. Det var mangel på passende risikostyring og god selskabsledelse, der muliggjorde dette. Den almindelige forsikringsvirksomhed, som Sjóvá viderefører den dag i dag, omfatter ikke sådanne aktiviteter og transaktioner. Sjóvás forsikringsvirksomhed er levedygtig, hvilket ikke kun fremgår af omstruktureringsplanens økonomiske prognoser, men også bekræftes af FME. Hertil kommer den omstændighed, at en privat, udenforstående investor var parat til at købe aktiemajoriteten i selskabet af staten, hvilket viser, at markedet anser Sjóvá for at være levedygtigt. Transaktionen endte også med, at Island fik størstedelen af støtten tilbagebetalt.
- (50) De islandske myndigheder fremhæver, at de tidligere ejere af Sjóvá mistede hele deres investering, og at både Glitnir og Íslandsbanki deltog i rekapitaliseringen. Desuden har Sjóvá selv bidraget til omstruktureringen ved at skære i omkostningerne og genopbygge selskabets kapital gennem overført overskud. Dermed har både Sjóvás aktionærer og virksomheden selv båret en væsentlig del af byrden.
- (51) Med hensyn til behovet for kompenserende foranstaltninger har de islandske myndigheder anført, at der ikke bør kræves yderligere strukturelle foranstaltninger, idet omstruktureringen allerede har ført til en reduktion af Sjóvás balance med omkring 70 %, og idet eventuelle frasalg af dele af kerneforretningen vil true levedygtigheden. De islandske myndigheder bemærker også, at Sjóvá må anses for en SMV, hvilket yderligere reducerer behovet for kompenserende foranstaltninger. Endelig argumenterer de for, at de foreslåede tilsagn, både hvad angår Sjóvás adfærd og lovgivningsmæssige ændringer, er egnede til at minimere eventuel konkurrencefordrejning.

- (52) Som svar på tredjepartsbemærkningerne fra VIS og TM har de islandske myndigheder hovedsagelig henvist til tidligere indlæg og fremsendt yderligere økonomiske data.

7. OMSTRUKTURERINGSPLANEN

- (53) Den 3. oktober 2011 forelagde de islandske myndigheder en første omstruktureringsplan for Sjóvá. Denne plan blev yderligere opdateret den 13. april 2012 og den 28. maj 2013.
- (54) I omstruktureringsplanen tages der stilling til de væsentlige spørgsmål om levedygtighed, byrdefordeling og begrænsning af konkurrencefordrejning. Ifølge omstruktureringsplanen vil Sjóvá mindske den samlede risikoprofil i investeringsporteføljen, forbedre procedurerne for investeringer og risikostyring, forbedre selskabsledelsen og øge rentabiliteten.

7.1. Økonomiske prognoser

- (55) De islandske myndigheder har forelagt detaljerede økonomiske oplysninger og prognoser for Sjóvá indtil 2016, herunder et basisscenarie og tre stress-scenarier. Selv om omstruktureringsperioden kun varer indtil udgangen af 2014, har de islandske myndigheder forelagt yderligere planlægningsdata for 2015 og 2016. Dette er en hjælp for Tilsynsmyndigheden navnlig i dens vurdering af stress-scenarierne, hvor der tages hensyn til stresspåvirkninger, der er særlige for det islandske marked med virkninger ud over omstruktureringsperioden.
- (56) I alle fire scenarier blev der opstillet antagelser for perioden 2013-2016 i forhold til væksten i bruttonationalproduktet (BNP), inflation, udvikling i markedandsale, afkastet af indeksregulerede statsobligationer, kontant afkast, risikopræmie på aktier og allokering af egenkapital samt forholdet mellem erstatningskrav og præmieindtægter samt mellem omkostninger og præmier i Sjóvá.

7.1.1. Basisscenarie

- (57) I basisscenariet er de økonomiske prognoser baseret på den femårige prognose for BNP-vækst og inflation i den islandske økonomi, der blev offentliggjort af Islands Statistik den 30. marts 2012, og de er blevet ajourført den 28. maj 2013 på grundlag af Sjóvás faktiske resultater og de faktiske data for den islandske økonomi i 2012. I basisscenariet forudsættes navnlig en moderat økonomisk vækst, et fald i inflationen, en stabil rente og konstante markedandsale for Sjóvá.

Basisscenarie: antagelser

	2012	2013	2014	2015	2016
BNP-vækst	1,6 %	2,5 %	2,8 %	2,8 %	2,7 %
Inflation	4,2 %	3,4 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %
Sjóvás markedandel	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Indeksrede statsobligationer	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %
	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %
Risikopræmie på aktier	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
Allokering egenkapital	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Erstatningskrav/præmier for egen regning	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Omkostninger/præmier for egen regning	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

(58) Den forventede resultatopgørelse samt balance i basisscenariet er angivet i tabellerne nedenfor.

Basisscenarie: resultatopgørelse (i mio. ISK)

	2012	2013	2014	2015	2016
Præmieindtægt	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Erstatningsudgifter	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Andre indtægter	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Driftsomkostninger	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Resultat af forsikringsdriften	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Formueindkomst	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Resultat før skat og afskrivninger	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Afskrivning af goodwill	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Resultat før skat	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Indkomstskat	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Overskud	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

Basisscenarie: balance (i mio. ISK)

	2012	2013	2014	2015	2016
Aktiver:	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Driftsaktiver	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Goodwill	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Andre immaterielle aktiver	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Skattefradrag	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Værdipapirer	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Genforsikringsaktiver	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Tilgodehavender	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Likvide midler	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Aktiver i alt	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

	2012	2013	2014	2015	2016
Egenkapital:	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Egenkapital primo	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Årets resultat	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Udbytte	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Egenkapital i alt	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Passiver	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Forsikringsmæssige hensættelser	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Forsikringsmæssige hensættelser til livsforsikring	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Diverse kreditorer	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Passiver i alt	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Egenkapital og passiver	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

(59) De vigtigste nøgletal som fremskrevet i basisscenariet er vist i tabellen nedenfor.

Basisscenarie: økonomiske nøgletal

	2012	2013	2014	2015	2016
Korrigeret solvens	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Forrentning af egenkapital	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

(60) Ved slutningen af omstrukturingsperioden vil den forventede forrentning af Sjóvás egenkapitalen nå op på omkring [...] % i basisscenariet.

7.1.2. Stress-scenarie: double dip

(61) De islandske myndigheder har forelagt en simulering af et double dip-stress-scenarie. Scenariets BNP-forudsætninger for 2013-2016 simulerer yderligere recession og højere inflation. For at lægge et ekstra element af stress ind i simuleringen antages det også, at renten er uændret, og at risikopræmien for aktier bliver negativ. Double dip-scenarier simulerer således en dyb recession kombineret med yderligere stressfaktorer.

Double dip-stress-scenarie: antagelser

	2012	2013	2014	2015	2016
BNP-vækst	1,6 %	1,2 %	– 6,6 %	– 4,0 %	2,6 %

	2012	2013	2014	2015	2016
Inflation	4,2 %	12,4 %	12,0 %	5,4 %	4,0 %
Sjóvás markedsandel	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Indekserede statsobligationer	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %
Realrente af kontant afkast	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %
Risikopræmie på aktier	5 %	5 %	– 70 %	– 7,9 %	5 %
Allokering egenkapital	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Erstatningskrav/præmier for egen regning	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Omkostninger/præmier for egen regning	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

Double dip-stress-scenarie: finansielle poster (i mio. ISK, medmindre andet er angivet)

	2012	2013	2014	2015	2016
Resultat af forsikringsdriften	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Samlet resultat	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Korrigeret solvens	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Forrentning af egenkapital	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

7.1.3. Stress-scenarie: kapitalkontrol

- (62) De islandske myndigheder har forelagt en simulering af et kapitalkontrol-stress-scenarie. I denne stresstest antages det, at kontrol med kapitalbevægelser vil blive ophævet i Island i 2014. Som en konsekvens heraf falder ISK til sin nuværende offshore-værdi, hvilket er omkring 30 % under den officielle valutakurs. Dette udmønter sig i en stigning i inflationen. Den større inflation vil derpå øge erstatningsprocenten. Realrenten antages at stige til 6,5 % og risikopræmien på aktier at nå — 50 % på grund af kapitalflugt.

Kapitalkontrol-stress-scenarie: antagelser

	2012	2013	2014	2015	2016
BNP-vækst	1,6 %	2,5 %	2,8 %	2,8 %	2,7 %
Inflation	4,2 %	3,4 %	2,5 %	10,5 %	5 %
Sjóvás markedsandel	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Indekserede statsobligationer	2,5 %	2,5 %	6,5 %	6,5 %	6,5 %
Realrente af kontant afkast	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %
Risikopræmie på aktier	5 %	5 %	– 50 %	5 %	5 %
Allokering egenkapital	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

	2012	2013	2014	2015	2016
Erstatningskrav/præmier for egen regning	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Omkostninger/præmier for egen regning	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

Kapitalkontrol-stress-scenarie: finansielle poster (i mio. ISK, medmindre andet er angivet)

	2012	2013	2014	2015	2016
Resultat af forsikringsdriften	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Samlet resultat	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Korrigeret solvens	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Forrentning af egenkapital	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

7.1.4. Stress-scenarie: 2 kolde vintre

- (63) De islandske myndigheder har forelagt en simulering af et stress-scenarie, hvori der indgår 2 kolde vintre. I forhold til basisscenariet indtræffer der i denne simulering to usædvanligt kolde vintre. Dette medfører en betydelig stigning i antallet af erstatninger (især bilulykker), der er relativt små og derfor ikke er dækket af genforsikring. Erstatningernes størrelse antages at svare til 100 % af præmieindtægterne.

Stress-scenarie med 2 kolde vintre: antagelser

	2012	2013	2014	2015	2016
BNP-vækst	1,6 %	2,5 %	2,8 %	2,8 %	2,7 %
Inflation	4,2 %	3,4 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %
Sjóvás markedsandel	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Indekserede statsobligationer	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %	2,5 %
Realrente af kontant afkast	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %
Risikopræmie på aktier	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
Allokering egenkapital	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Erstatningskrav/præmier for egen regning	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Omkostninger/præmier for egen regning	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

»2 kolde vintre«-stress-tilfælde: finansielle poster (i mio. ISK, medmindre andet er angivet)

	2012	2013	2014	2015	2016
Resultat af forsikringsdriften	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Samlet resultat	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

	2012	2013	2014	2015	2016
Korrigeret solvens	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)
Forrentning af egenkapital	(...)	(...)	(...)	(...)	(...)

7.1.5. Stress-tilfælde: konklusion

- (64) I alle tre stress-scenarier forbliver solvensprocenten fortsat høj i hele omstrukturingsperioden, og Sjóvá ville være rentabelt bortset fra i forhold til bestemte stress-begivenheder i visse år. Men ifølge de supplerende planlægningsdata for 2015 og 2016 ville Sjóvá genvinde sin rentabilitet hurtigt derefter, selv under disse omstændigheder.

7.2. Beskrivelse af omstrukturingsforanstaltningerne

- (65) Omstrukturen af Sjóvá er sammensat af flere strukturelle og adfærdsmæssige foranstaltninger, som er beskrevet nedenfor.

7.2.1. Udskillelse af forsikringsvirksomhed og afvikling af investeringer

- (66) Som anført ovenfor var de væsentligste problemer, der førte til Sjóvás økonomiske vanskeligheder, et resultat af de investeringsbeslutninger, som selskabets tidligere ejer, Milestone, havde truffet, og den koncerninterne låneaktivitet, Milestone havde godkendt. Som følge heraf kom Sjóvá ud i alvorlige vanskeligheder i forhold til sin investeringsportefølje. Det var derfor et vigtigt skridt i forbindelse med omstrukturen af Sjóvá, at selskabet i sommeren 2009 overdrog sine forsikringsaktiviteter til et nyt selskab (der senere blev omdøbt til Sjóvá), og at den hidtidige investeringsportefølje blev afviklet.

7.2.2. Ændring i selskabsledelsen og kontrolstrukturer

- (67) En ny islandsk lov om forsikringsvirksomhed trådte i kraft i 2010. Den indeholder strengere regler for selskabsledelse og andre kontrolmekanismer i forsikringsselskaber.
- (68) De relevante ændringer er følgende:
- Et bestyrelsesmedlem for et forsikringsselskab kan ikke være bestyrelsesmedlem for noget andet finansieringsinstitut eller forsikringsselskab. FME kan dispensere i forhold til datterselskaber.
 - Alle administrerende direktører og bestyrelsesmedlemmer skal deltage i undersøgelser, som FME foretager med henblik på at vurdere deres kvalifikationer og viden. FME kan nægte at godtage personer, der ikke klarer denne vurdering, som bestyrelsesmedlem eller administrerende direktør i et forsikringsselskab.
 - Bestyrelsen skal udarbejde regler for ledelsen, regler for intern inspektion, regler for intern revision, regler om finansielle aktiviteter og procedurer, regler og procedurer for enhver form for udlånsaktivitet samt regler og procedurer for forretningsaftaler med nærstående parter.
 - Bestyrelsen skal udarbejde regler om den handel med finansielle instrumenter, som selskabet selv foretager, og som foretages personligt af bestyrelsesmedlemmerne, den administrerende direktør og nærmere bestemte nøglepersoner i selskabet.
 - FME fastsætter regler for enhver form for bonusordning, der er en del af lønpakkerne i forsikringsselskaber.
 - Bestyrelsen skal fastsætte særlige, bindende regler om investeringsprocedurerne og om gennemførelsen af investeringsaktiviteter, hvor selskabet har til hensigt at investere i finansielle instrumenter, der ikke er noteret på en registreret fondsbørs.
 - Bestyrelsen skal fastsætte bindende regler for køb af fast ejendom, der udelukkende har et investeringsmæssigt formål og ikke er bestemt til virksomhedens eget brug.
 - Alle de interne regler, der kræves ifølge de ovenfor anførte bestemmelser, skal forelægges FME til gennemgang og godkendelse.

- (69) Sjóvá har implementeret de relevante ændringer som følge af den nye lovgivning. I overensstemmelse med de nye lovkrav har Sjóvá's bestyrelse fastsat regler for investeringer, og enhver ændring af disse regler skal godkendes af FME. Sjóvá's bestyrelse har fastsat og underskrevet reglerne om selskabsledelse den 4. april 2011 og forelagt dem for FME. Den administrerende direktør har også fastsat og underskrevet regler, der definerer og fastlægger minimumskvalifikationer for nøglemedarbejdere.
- (70) Desuden oprettede Sjóvá i april 2010 en ny afdeling benævnt »Risiko og analyse«. Denne afdeling refererer direkte til den administrerende direktør og ledes af en kvalificeret aktuar og består af yderligere seks medarbejdere. Denne afdeling skal:
- have ansvaret for at udfærdige og håndhæve procedureregler om lovgivningsmæssig og forsigtig risikostyring af Sjóvá's forretningssegmenter inden for livs- og skadesforsikring
 - analysere tegningsresultaterne fra alle forsikringsklasser, der føres i Sjóvá
 - rapportere om og foreslå ændringer af tarifferne
 - have ansvaret for præcis beregning af tarifferne for alle forsikringsklasser
 - håndhæve alle procedurer i Sjóvá med hensyn til risikostyring
 - analysere de forsikringsmæssige hensættelser med jævne mellemrum og have ansvaret for præcise erstatningshensættelser
 - gennemføre stresstest og egen risiko- og solvensbedømmelse (ORSA)
 - have ansvaret for gennemførelsen af solvens II-direktivet og håndhævelse af solvens II-kravene internt i Sjóvá
 - afgive regelmæssige rapporter om ethvert spørgsmål vedrørende risikostyringen til den administrerende direktør og til bestyrelsen
 - underrette og rapportere til Finanstilsynet om alle spørgsmål vedrørende risikostyring og forsikringstekniske resultater og rapporter, som kræves ifølge loven.
- (71) Endelig har bestyrelsen nedsat et internt revisionsudvalg i overensstemmelse med lovgivningens krav.

7.2.3. Andre levedygtighedsforanstaltninger

- (72) Sjóvá har iværksat foranstaltninger til at øge fortjenesten i sin forsikringsvirksomhed og reducere omkostningerne. Disse foranstaltninger omfatter lønnedskæringer, reduktion af markedsførings- og andre driftsomkostninger samt gennemførelse af strenge regler for afgivelse af forsikringstilbud. Desuden findes der i øjeblikket ingen kompenserende bonusordninger for medarbejderne. Endelig har Sjóvá standset sin genforsikringsvirksomhed, hvorigennem det tidligere havde oparbejdet en international portefølje af forsikringsrisiko.
- (73) Disse foranstaltninger tager især sigte på at sikre, at den samlede erstatnings- og omkostningsprocent er under 100 %, dvs. at forsikringsforretningen er bæredygtig i sig selv, uden at der tages utilbørlige risici i forbindelse med investeringsaktiviteter. Som følge af disse foranstaltninger var Sjóvá i stand til at forbedre sin samlede erstatnings- og omkostningsprocent fra 114,4 % i 2005 til 95,6 % i 2010. Ifølge fremskrivningerne i basisscenariet vil procenten forblive under 100 % frem til 2016.

7.3. Tilsagn

- (74) Som anført i bilaget har den islandske regering og Sjóvá afgivet tilsagn med hensyn til restriktioner for prissætningen af forsikringstilbud til visse erhvervskunder samt forbud mod visse opkøb og reklameaktiviteter.
- (75) De islandske myndigheder har også afgivet tilsagn om at indføre visse lovgivningsmæssige ændringer vedrørende forsikringsmarkedets funktion som anført i bilaget.

II. VURDERING

1. STATSSTØTTE

(76) I EØS-aftalens artikel 61, stk. 1, hedder det:

»Bortset fra de i denne aftale hjemlede undtagelser er støtte, som ydes af EF-medlemsstater, EFTA-stater eller ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelige med denne aftale i det omfang, den påvirker samhandelen mellem de kontraherende parter.«

(77) Tilsynsmyndigheden skal vurdere følgende foranstaltninger, der er nævnt ovenfor i punkt 18:

1. Den islandske stat bidrog til rekapitaliseringen af Sjóvá ved til SAT Holding at overdrage to obligationer, den var i besiddelse af, og som af en ekstern ekspert var værdisat til 11,6 milliarder ISK (ca. 76 millioner EUR), til anvendelse som aktiekapital i Sjóvá.
2. Den islandske stat gav også tilladelse til, at Glitnirs pant i den af Avant udstedte obligation rykkede op fra 4. til 3. prioritet for at muliggøre Glitnirs bidrag til Sjóvás kapital. Da Avant-obligationen mistede det meste af sin værdi efter den islandske Højesterets dom af 16. juni 2010, indgik den islandske stat (gennem ESI) aftalen om overdragelse af aktiver den 28. juli 2010. Denne aftale resulterede i, at ESI bidrog med yderligere 683 til 739 millioner ISK til stabiliseringen af Sjóvá gennem sit køb af Avant-obligationen fra SAT Holding 880 millioner ISK.

(78) Der vil nedenfor blive henvist til disse foranstaltninger som »rekapitaliseringsforanstaltningerne«.

1.1. Statslige midler

- (79) Som Tilsynsmyndigheden allerede konkluderede foreløbigt i beslutningen om at indlede undersøgelsesproceduren, er det klart, at den første af kapitaliseringsforanstaltningerne blev finansieret med statsmidler, der blev stillet til rådighed af den islandske stat.
- (80) Hvad angår den anden rekapitaliseringsforanstaltning, blev betalingen for det senere køb af Avant-obligation fra SAT Holding også bragt i stand af den islandske stat ved hjælp af statsmidler. Endvidere mindskede forbedringen af Glitnirs sikkerhed i Avant-obligationen sandsynligheden for, at staten ville opnå tilbagebetaling på grundlag af obligationen, hvilket derfor reducerede værdien af dens krav. Denne reduktion påvirkede dermed også statsmidler.
- (81) Tilsynsmyndigheden konkluderer derfor, at der var statsmidler involveret i begge rekapitaliseringsforanstaltninger til fordel for Sjóvá.

1.2. Begunstigelse af visse virksomheder eller visse produktioner

- (82) For at udgøre statsstøtte skal en foranstaltning indebære en selektiv fordel for visse virksomheder eller visse produktioner.
- (83) Formålet med rekapitaliseringsforanstaltningerne var at sikre, at Sjóvá kunne opfylde de fastsatte minimumsgrænser for kapitalkrav og derigennem gøre det muligt for selskabet at forblive aktivt i forsikringsbranchen.
- (84) De islandske myndigheder har bekræftet, at staten deltog i kapitaltilførslen til Sjóvás forsikringsforretning, fordi Glitnir og Íslandsbanki ikke havde midlerne til selv at tilvejebringe den nødvendige kapital, og fordi der ikke kunne findes nogen anden privat investor, der ville gøre det. Dette bekræfter Tilsynsmyndighedens påstand i beslutningen om at indlede undersøgelsesproceduren om, at den islandske stat ikke handlede som en markedsøkonomisk investor, da den deltog i kapitaltilførslen til Sjóvá.
- (85) Tilsynsmyndigheden konkluderer derfor, at rekapitaliseringsforanstaltningerne indebar en fordel for Sjóvá. Denne fordel er tydeligt selektiv, idet foranstaltningerne var udformet med henblik på kun at gavne Sjóvá.

- (86) Statsstøtteelementet svarer til den egenkapital, Sjóvá ikke ville have fået uden statens deltagelse, dvs. de første 11,6 milliarder ISK, som den islandske stat bidrog med, samt det yderligere bidrag fra ESI på mellem 683 og 739 millioner ISK i henhold til aftalen om overdragelse af aktiver af 28. juli 2010. Tilsynsmyndigheden vurderer således, at støtteelementet beløb sig til omkring 12,3 milliarder ISK.

1.3. Fordrejning af konkurrencen og påvirkning af samhandelen mellem de kontraherende parter

- (87) Rekapitaliseringsforanstaltningerne styrker Sjóvá's position i forhold til konkurrenterne (eller de potentielle konkurrenter) i Island og andre EØS-stater. Sjóvá er en virksomhed, der som beskrevet ovenfor er aktiv på forsikringsmarkedet, som er åbent for international konkurrence i EØS. Mens de islandske finansielle markeder i øjeblikket er temmelig isolerede, navnlig på grund af kontrollen med kapitalbevægelser, findes der stadig grænseoverskridende handel med forsikringsydelser, og den vil øges, når kapitalkontrollen ophæves. Rekapitaliseringsforanstaltningerne fordrejer derfor eller truer med at fordreje konkurrencen på en måde, der påvirker samhandelen mellem de kontraherende parter som anført i EØS-aftalens artikel 61, stk. 1.

1.4. Konklusion vedrørende forekomsten af statsstøtte

- (88) På grundlag af ovenstående konkluderer Tilsynsmyndigheden, at rekapitaliseringsforanstaltningerne indebærer statsstøtte som anført i EØS-aftalens artikel 61, stk. 1.

2. PROCEDUREKRAV

- (89) I henhold til artikel 1, stk. 3, i del I i protokol 3 skal »EFTA-Tilsynsmyndigheden [...] underrettes så betids om enhver påtænkt indførelse eller ændring af støtteforanstaltninger, at den kan fremsætte sine bemærkninger hertil [...]». Den pågældende medlemsstat må ikke gennemføre de påtænkte foranstaltninger, før den nævnte procedure har ført til endelig beslutning.
- (90) De islandske myndigheder anmeldte ikke rekapitaliseringsforanstaltningerne til Tilsynsmyndigheden, før de blev gennemført. Tilsynsmyndigheden konkluderer derfor, at de islandske myndigheder ikke har overholdt deres forpligtelser efter artikel 1, stk. 3, i del I i protokol nr. 3. Gennemførelsen af disse støtteforanstaltninger var derfor ulovlig.

3. STØTTENS FORENELIGHED

- (91) Tilsynsmyndigheden bemærker indledningsvis, at det er ubestridt, at Sjóvá ville være gået konkurs uden statens indgriben, idet selskabet ikke ville have været i stand til at opfylde de lovbestemte kapitalkrav. Sjóvá var derfor en virksomhed i krise på tidspunktet for den første rekapitaliseringsforanstaltning.
- (92) Tilsynsmyndigheden bemærker også, at de islandske myndigheder gør gældende, at rekapitaliseringsforanstaltningerne til fordel for Sjóvá er omfattet af undtagelsen i EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra b), og opfylder kravene i Tilsynsmyndighedens retningslinjer for omstrukturering.

3.1. Retsgrundlaget for vurderingen af forenelighed: EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra b), og Tilsynsmyndighedens retningslinjer for omstrukturering

- (93) Selv om statsstøtte til kriseramte virksomheder som Sjóvá normalt vurderes i henhold til artikel EØS-aftalens 61, stk. 3, litra c), tillader EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra b), statsstøtte »for at afhjælpe en alvorlig forstyrrelse af en EF-medlemsstats eller en EFTA-stats økonomi«.

3.1.1. Anvendelse af EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra b)

- (94) Som anført ovenfor tilvejebragte de islandske myndigheder de første midler, der var nødvendige til rekapitaliseringen af Sjóvá, gennem en aftale om overdragelse af obligationer af 8. juli 2009.

- (95) På det tidspunkt var den islandske økonomi stadig akut ramt af den finansielle krise. Navnlig var de store forretningsbanker i betalingsstandsning, regeringen havde indført kontrol med kapitalmarkederne, inflationen steg dramatisk, og Island måtte gennemgå et spareprogram som en del af betingelserne for landets standby-arrangement og lån fra IMF. På denne særlige baggrund advarede FME om de alvorlige konsekvenser for den islandske økonomi og det islandske samfund, der var forbundet med at lade Sjóvá gå konkurs, herunder risikoen for en systemisk indvirkning på de finansielle markeder ⁽¹⁾.
- (96) Tilsynsmyndigheden bemærker, at en systemisk indvirkning på hele forsikringsbranchen som følge af en enkelt virksomheds konkurs normalt er mindre sandsynlig, end tilfældet ville være i banksektoren. I det foreliggende tilfælde må virkningen af, at Sjóvá gik konkurs, imidlertid vurderes på baggrund af den alvorlige finansielle og økonomiske krise, som Island oplevede i 2008-2009.
- (97) Tilsynsmyndigheden deler de islandske myndigheders vurdering, ifølge hvilken de potentielle konsekvenser af en sådan krise muligvis ikke ville være begrænset kun til Sjóvá, ej heller kun til det finansielle system, så længe tilliden til det finansielle system ikke var genoprettet.
- (98) Tilsynsmyndigheden mener derfor, at statens deltagelse i rekapitaliseringen i juli 2009 kan anses for at tage sigte på at afhjælpe en alvorlig forstyrrelse i den islandske økonomi.

3.1.2. Anvendelse af retningslinjerne for omstrukturering

- (99) Tilsynsmyndighedens retningslinjer for omstrukturering beskriver de statsstøtteregler, der finder anvendelse på omstruktureringen af finansielle institutioner under finanskrisen.
- (100) Ifølge retningslinjerne for omstrukturering skal omstruktureringen af en finansiel institution under finanskrisen for at være forenelig med EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra b):
- føre til genoprettelse af virksomhedens rentabilitet
 - omfatte et tilstrækkeligt eget bidrag fra støttemodtageren (byrdefordeling)
 - indeholde tilstrækkelige foranstaltninger, der begrænser fordrejningen af konkurrencen.
- (101) Tilsynsmyndigheden vil således nedenfor på grundlag af den forelagte omstruktureringsplan for Sjóvá vurdere, om disse kriterier er opfyldt, og om de støtteforanstaltninger, der er beskrevet ovenfor, udgør omstruktureringsstøtte, der er forenelig.

3.2. Genoprettelse af rentabiliteten

- (102) Tilsynsmyndigheden har identificeret følgende årsager til de vanskeligheder for Sjóvá, som førte til statens intervention: i) upassende investeringspraksis, ii) utilstrækkelig selskabsledelse og risikostyring og iii) utilstrækkelig rentabilitet af forsikringsprodukter.
- (103) Omstruktureringsplanen behandler disse årsager til vanskelighederne samt andre risikofaktorer for selskabet.

3.2.1. Vurdering af omstruktureringsforanstaltningerne — udskillelse af forsikringsvirksomhed og afvikling af investeringer

- (104) Overdragelsen af Sjóvás forsikringsaktiviteter til et nyt selskab frigjorde forsikringsforretningen fra de risici, der stammede fra den hidtidige investeringsportefølje. Denne foranstaltning gjorde det muligt for Sjóvá igen at fokusere på selskabets forsikringsaktiviteter efter gennemførelsen af rekapitaliseringen.
- (105) Tilsynsmyndigheden er af den opfattelse, at Sjóvá efter denne overdragelse ikke længere er udsat for nogen urimeligt stor risiko fra virksomhedens hidtidige investeringsportefølje, der er under afvikling i en særskilt enhed.

⁽¹⁾ Se FME's memorandum fra 29. juni 2009.

3.2.2. Vurdering af omstruktureringsforanstaltningerne — forbedring af selskabsledelsen og risikostyringen

- (106) Tilsynsmyndigheden bemærker, at Sjóvá har efterkommet kravene i den islandske lov om forsikringsvirksomhed, der trådte i kraft i 2010, og som indeholder strengere regler om selskabsledelse og andre kontrolmekanismer. Disse ændringer styrker Sjóvá's selskabsledelse og indeholder bestemmelser om omfattende tilsyn fra FME's side, herunder i forhold til investeringspolitik.
- (107) Desuden har Sjóvá oprettet en risiko- og analyseafdeling med betydelige ressourcer til at forbedre risikostyringen og den operationelle kontrol, ligesom der er oprettet et internt revisionsudvalg. Selskabet har også formaliseret vigtige regler om bl.a. prissætning af forsikringstilbud og investeringspolitik. Det overvåges regelmæssigt, om medarbejderne efterlever disse regler, for at sikre overholdelse.
- (108) Endelig bemærker Tilsynsmyndigheden, at den administrerende direktør og bestyrelsesmedlemmerne, der var udpeget af den tidligere aktionær, Milestone, blev udskiftet i 2009.
- (109) Tilsynsmyndigheden finder, at de foranstaltninger, der er skitseret ovenfor, er egnede til at afhjælpe de mangler ved selskabsledelsen og risikostyringen, der bidrog til Sjóvá's økonomiske vanskeligheder.

3.2.3. Vurdering af omstruktureringsforanstaltningerne — foranstaltninger vedrørende rentabiliteten

- (110) Tilsynsmyndigheden har noteret sig de foranstaltninger, som Sjóvá har truffet for at øge sin rentabilitet, med hensyn både til forbedring af marginer og til nedbringelse af omkostningerne. Som et resultat af disse foranstaltninger har Sjóvá været i stand til væsentligt at forbedre sin samlede erstatnings- og omkostningsprocent og til at drive sin forsikringsvirksomhed på rentabel vis. Omstruktureringsplanen forudser yderligere forbedringer i rentabiliteten.
- (111) Tilsynsmyndigheden finder, at disse foranstaltninger skulle gøre det muligt at drive Sjóvá's forsikringsforretning rentabelt og mindske afhængigheden af investeringsafkast, hvorved Sjóvá bliver i stand til at føre en mere forsigtig investeringspolitik. Samtidig skal foranstaltningerne bidrage til, at Sjóvá kan styrke sin egenkapital og dermed være bedre rustet, især i tilfælde af ugunstige udviklingstendenser, herunder dem, der er simuleret i de forelagte stress-scenarier.

3.2.4. Vurdering af de økonomiske prognoser

- (112) Som krævet i punkt 13 i retningslinjerne for omstrukturering har de islandske myndigheder forelagt økonomiske prognoser, der dækker både et basisscenarie og tre stress-scenarier.
- (113) De økonomiske prognoser i omstruktureringsplanen hviler i basisscenariet på antagelser, der er tilstrækkeligt forsigtige og konservative. I basisscenariet ville Sjóvá generere overskud og konsolidere sit kapitalgrundlag i hele planperioden. I basisscenariet er den forventede forrentning af egenkapitalen i Sjóvá omkring [...] % ved udgangen af omstruktureringsperioden, hvilket fremstår som værende i overensstemmelse med de aktuelle krav i markedet inden for branchen. Derudover vil den forventede samlede erstatnings- og omkostningsprocent for Sjóvá forblive under 100 %, hvilket viser, at driften af forsikringsforretningen vil forblive rentabel, og Sjóvá behøver ikke at være afhængig af en urimeligt risikabel investeringsstrategi for at tilvejebringe et tilstrækkeligt afkast.
- (114) Tilsynsmyndigheden bestrider ikke, at antagelserne i stress-scenarierne indeholder et tilstrækkeligt niveau af stress til at vurdere Sjóvá's evne til at forblive solvent. Ifølge de deraf afledte økonomiske prognoser ville Sjóvá forblive solvent i hele planperioden i alle tre stressscenarier. Tilsynsmyndigheden finder, at tilvejebringelsen af tre forskellige stress-scenarier, som endog går ud over omstruktureringsperioden, styrker stresstestens soliditet. Navnlig dækker scenarierne en langvarig økonomisk recession samt andre stressfaktorer, der særligt tager hensyn til situationen i Island (f.eks. kapitalkontrol). De lovbestemte solvenskrav ville ikke blive tilsidesat på noget tidspunkt i løbet af planperioden i nogen af de tre stress-scenarier.
- (115) Under hensyn til ovenstående konkluderer Tilsynsmyndigheden, at de økonomiske prognoser for Sjóvá viser, at virksomheden igen er rentabel, således som det kræves i retningslinjerne for omstrukturering. Tilsynsmyndigheden noterer sig også, at en privat investor, SF1, har købt en kontrollerende aktiepost i Sjóvá af den islandske stat. En privat markedsdeltagers vilje til at foretage en betydelig investering i virksomheden bestyrker yderligere denne konstatering.

3.3. Eget bidrag — byrdefordeling

- (116) Ifølge retningslinjerne for omstrukturering er det nødvendigt, at støttemodtageren yder et passende bidrag for at begrænse støtten til et minimum og undgå konkurrencefordrejninger og den moralske risiko. Derfor bør omkostningerne til omstrukturering for det første være begrænsede, mens støttebeløbet for det andet bør begrænses af et betydeligt eget bidrag.
- (117) Med hensyn til begrænsningen af omkostningerne til omstrukturering anføres det i punkt 23 i retningslinjerne for omstrukturering, at omstrukturingsstøtten bør være begrænset til kun at dække de omkostninger, som er nødvendige for at genskabe rentabiliteten. Endvidere bør finansielle institutioner for at holde støtten på et minimum først bruge deres egne ressourcer til at finansiere omstruktureringen. Omkostningerne i forbindelse med omstruktureringen bør derfor ikke blot bæres af staten, men også af dem, der har investeret i institutionen, ved at absorbere tab med disponibel kapital og ved at betale et passende vederlag for statens støtte.

3.3.1. Begrænsning af omkostningerne til omstrukturering

- (118) Rekapitaliseringen af Sjóvá var begrænset til det, der var nødvendigt for at overholde de lovbestemte mindstekrav til egenkapitalen, hvoraf den islandske stat kun bidrog med det beløb, som Sjóvás hovedkreditorer, Glitnir og Íslandsbanki, var ude af stand til at fremskaffe.
- (119) Overdragelsen af forsikringsvirksomheden til en ny enhed sikrede, at rekapitaliseringen var begrænset til, hvad der var påkrævet af hensyn til driften af forsikringsforretningen, og den dækkede ikke tab fra den hidtidige investeringsportefølje.
- (120) Begrænsning af rekapitaliseringen til det nødvendige minimum begrænsede Sjóvás evne til at konkurrere på markedet. Endvidere tager ingen af omkostningerne i omstruktureringsplanen sigte på at trænge ind på nye markeder eller at udvide Sjóvás forretning på nogen måde.
- (121) Af disse grunde finder Tilsynsmyndigheden, at der er iværksat passende foranstaltninger for at begrænse omstrukturingsstøttens størrelse.

3.3.2. Byrdefordeling/eget bidrag

- (122) Som anført i punkt 24 i retningslinjerne for omstrukturering bør virksomhederne bruge deres egne ressourcer til at finansiere omstruktureringen. Herudover undersøger Tilsynsmyndigheden, om den økonomiske stilling for eksisterende aktionærer er blevet helt eller delvis udvandet som følge af kapitaltilførslen.
- (123) Tilsynsmyndigheden bemærker, at de historiske ejere af Sjóvá har bidraget til omstruktureringens omkostninger. Navnlig mistede Milestone hele sin aktiepost i selskabet uden at modtage nogen kompensation, da Glitnir overtog Sjóvá. Afviklingen af den hidtidige investeringsportefølje, der nu indehaves af SJE, vil påføre investorerne yderligere tab. Disse foranstaltninger bidrager til at fordele byrden og reducere den moralske risiko som følge af støtten.
- (124) For så vidt angår bidraget til omstruktureringens omkostninger gennem interne ressourcer genereret af Sjóvá, bemærker Tilsynsmyndigheden, at Sjóvá har taget forholdsregler både i forhold til lønsomhed og til nedskæring af omkostningerne. Disse foranstaltninger sikrer, at Sjóvá vil generere tilstrækkeligt overskud til med tiden at styrke egenkapitalgrundlaget. Tilsynsmyndigheden bemærker, at omstruktureringsplanen ikke forudser nogen udbyttebetalinger før 2014.
- (125) Endelig har den islandske stat været i stand til at sælge alle sine aktier i Sjóvá til en privat investor inden for en periode af tre år og derved genvinde næsten to tredjedele af de midler, der blev ydet som statsstøtte.
- (126) Under hensyn til de foranstaltninger, der er nævnt ovenfor, mener Tilsynsmyndigheden, at omstruktureringsplanen indebærer tilstrækkelig byrdefordeling og eget bidrag til omstruktureringen.

3.4. Foranstaltninger til afbødning af konkurrencefordrejning

- (127) Det fremgår af punkt 31 i retningslinjerne for omstrukturering, at Tilsynsmyndigheden ved vurderingen af støttebeløbets størrelse og den heraf følgende fordrejning skal tage hensyn til både den modtagne støttes absolutte og relative størrelse.

- (128) Som anført ovenfor modtog Sjóvá i alt omkring 12,3 mia. ISK (ca. 77 mio. EUR) i statsstøtte. Dette udgjorde næsten 80 % af mankoen i egenkapitalen på tidspunktet for den første rekapitalisering. Dette viser, at den støtte, som Sjóvá modtog, var relativt stor. Endvidere ville Sjóvá uden statslig intervention have forladt markedet.
- (129) På denne baggrund overvejede Tilsynsmyndigheden i første omgang strukturelle foranstaltninger til at afbøde konkurrencefordrejning. Især vurderede Tilsynsmyndigheden muligheden for et frasalg af Sjóvás livsforsikringsvirksomhed, der drives af datterselskabet Sjóvá Liv.
- (130) De islandske myndigheder har forelagt detaljerede oplysninger om betydningen af livsforsikringsvirksomheden for Sjóvás levedygtighed. De har især fremhævet integrationen af denne forretningsdel i Sjóvás produktportefølje, kundernes efterspørgsel efter forsikringspakker, der både omfatter skades- og livsforsikringsprodukter, samt det forhold, at de store konkurrenter på skadesforsikringsfeltet er i stand til at imødekomme denne efterspørgsel. På denne baggrund har de islandske myndigheder gjort gældende, at Tilsynsmyndigheden bør anvende princippet om, at foranstaltninger, der begrænser konkurrencefordrejning, ikke bør forringe udsigterne for en tilbagevenden til levedygtighed, hvilket er i overensstemmelse med punkt 32 i retningslinjerne for omstrukturering.
- (131) Tilsynsmyndigheden konkluderer herefter, at det ikke ville være hensigtsmæssigt at kræve, at Sjóvá skulle afhænde sin livsforsikringsvirksomhed.
- (132) Når der ikke træffes strukturelle foranstaltninger, skal Tilsynsmyndigheden vurdere spørgsmålet om adfærdsmæssige forholdsregler.
- (133) Tilsynsmyndigheden bemærker, at Sjóvás markedsandel er faldet betydeligt siden begyndelsen af den finansielle krise. De islandske myndigheder har især fremhævet betydningen for markedsandelene af det 30-dages »transfervindue« i september 2009, som gav konkurrenterne mulighed for at henvende sig til alle Sjóvás kunder på skadesforsikringsområdet med konkurrerende tilbud. De islandske myndigheder gør gældende, at denne lovgivningsmæssige foranstaltning tog højde for noget af konkurrencefordrejningen.
- (134) Tilsynsmyndigheden bemærker endvidere, at omstruktureringsplanen ikke forudser nogen aggressiv vækst i Sjóvás markedsandel, og at de nye priser og regler for risikostyring er udformet med henblik på at sikre, at Sjóvá kun afgiver tilbud på tilstrækkeligt profitable forretninger.
- (135) Desuden har de islandske myndigheder og Sjóvá forpligtet sig til en prismæssig restriktion i forhold til tilbud til visse erhvervskunder, så længe omstrukturingsperioden varer, hvilket er gengivet i bilaget. Dette tilsagn giver en yderligere sikkerhed mod potentiel aggressiv markedsadfærd fra Sjóvás side, og et eventuelt tab af forsikringsforretning på grund af tilsagnet vil gavne Sjóvá konkurrenter.
- (136) Tilsynsmyndigheden bemærker, at denne forpligtelse kun dækker visse former for forsikringsvirksomhed. Når der imidlertid henses til de høje koncentrationsniveauer på det islandske forsikringsmarked, er det Tilsynsmyndighedens opfattelse, at en mere omfattende prismæssig restriktion ville kunne resultere i en begrænsning af den effektive konkurrence, og en sådan vil derfor være uhensigtsmæssig.
- (137) Tilsynsmyndigheden ser med tilfredshed på de islandske myndigheders tilsagn om at indføre visse lovgivningsmæssige ændringer vedrørende forsikringsmarkedets funktion, således som det er anført i bilaget. I overensstemmelse med punkt 44-45 i retningslinjerne for omstrukturering vil de foreslåede ændringer øge den effektive konkurrence og være til gavn for åbningen af markedet og nye aktører. Navnlig vil de gøre det lettere for kunderne at skifte og dermed bidrage til øget konkurrence mellem de eksisterende aktører på markedet.
- (138) Som krævet i punkt 40 i retningslinjerne for omstrukturering forpligter Sjóvá sig til at overholde et overtagelsesforbud, så længe omstrukturingsperioden varer, således som det er anført i bilaget. Forbuddet forhindrer, at Sjóvá erhverver nogen større interesse i andre finansielle virksomheder, men tillader samtidig Sjóvá at foretage mindre investeringer, hvis det kræves.
- (139) Endelig vil Sjóvá ikke bruge den modtagne støtte eller eventuelle fordele, der følger af den, i reklameøjemed.
- (140) Tilsynsmyndigheden konkluderer, at omstruktureringen indeholder tilstrækkelige foranstaltninger til at afbøde konkurrencefordrejning og sikre, at statsstøtten ikke anvendes til skade for konkurrenter, der ikke modtager støtte, jf. punkt 39 i retningslinjerne for omstrukturering.

4. KONKLUSION

- (141) Tilsynsmyndigheden konkluderer, at de rekapitaliseringsforanstaltninger, der blev truffet fordel for Sjóvá, er forenelige med EØS-aftalen i henhold til EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra b).
- (142) Tilsynsmyndigheden konkluderer også, at de islandske myndigheder har gennemført den pågældende statsstøtte ulovligt i strid med artikel 1, stk. 3, i del I i protokol 3 —

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Rekapitaliseringsforanstaltningerne til fordel for Sjóvá udgør statsstøtte efter EØS-aftalens artikel 61, stk. 1.

Artikel 2

Statsstøtten til Sjóvá er forenelig med EØS-aftalen i henhold til EØS-aftalens artikel 61, stk. 3, litra b), på betingelse af, at de tilsagn, der er anført i bilaget til denne beslutning, overholdes.

Artikel 3

Denne beslutning er rettet til Island.

Artikel 4

Kun den engelske udgave af beslutningen er autentisk.

Udfærdiget i Bruxelles, den 10. juli 2013.

På EFTA-Tilsynsmyndighedens vegne

Oda Helen SLETNES

Præsident

Sverrir Haukur GUNNLAUGSSON

Medlem af kollegiet

BILAG

Adfærdsmæssige tilsagn vedrørende Sjóvá

De islandske myndigheder giver følgende tilsagn vedrørende Sjóvá:

1. Sjóvá forpligter sig til at begrænse sine kommercielle tilbud ved at tilbyde at dække forsikringsrisici på en sådan måde, at selskabet ikke vil afgive tilbud under [...]. Kommercielle tilbud er defineret som tilbud, der dækker kundens samlede forsikringsengagement («kommercielle tilbud»).
- Forpligtelsen gælder for kommercielle tilbud til erhvervsvirksomheder med en årlig præmieomsætning på over [...] ISK.
- Forpligtelsen gælder for kommercielle tilbud, hvor udbudsmateriale eller anden tegningsinformation omfatter historiske tabsdata, der viser betalte og udestående tab over en periode på ikke mindre end [...] år.
- I evalueringen af tidligere tab kan Sjóvá fjerne individuelle tab, der overstiger [...] af det foreslåede præmietilbud fra beregningen for at nå frem til en mere jævn og mere stabil statistisk tabskonklusion.
2. Sjóvá forpligter sig til at holde det samme eller højere præmieniveauer ved fornyelse for individuelle forsikringsengagementer, hvis de historiske tabserfaringer (beregnet tabsprocent) overstiger [...] % af præmierne.
- Denne forpligtelse gælder for fornyelse af virksomhedsengagementer, men tabshistorikken skal overstige [...] år.
- I forbindelse med evalueringen af tidligere tabserfaring kan Sjóvá lægge et loft på [...] over individuelle tab for at nå frem til en mere jævn og mere stabil statistisk tabskonklusion.
3. Sjóvá vil ikke erhverve mere end [...] % af aktierne i kreditinstitutter, investeringsselskaber (som defineret i direktiv 2004/39/EF af 21. april 2004 om markeder for finansielle instrumenter), forsikrings- eller genforsikringsselskaber. Sjóvá kan efter at have indhentet Tilsynsmyndighedens godkendelse erhverve yderligere virksomheder, navnlig hvis erhvervelsen er nødvendig for at sikre virksomhedens økonomiske stabilitet eller dens effektive konkurrenceevne.
4. Sjóvá vil ikke bruge rekapitaliseringen eller eventuelle konkurrencefordele, der på nogen måde opstår som en følge af rekapitaliseringen, i reklameøjemed.

Disse forpligtelser skal gælde indtil den 31. december 2014.

Lovgivningsmæssigt tilsagn

For at forbedre mobiliteten for forbrugerne på det islandske forsikringsmarked, afgiver de islandske myndigheder følgende tilsagn:

- Det islandske Finans- og Økonomiministerium vil udpege en ekspertgruppe, der får til opgave at gennemgå de bestemmelser i lov nr. 30/2004 om forsikringsaftaler, der vedrører kundernes mobilitet, især under hensyn til de seneste ændringer i den norske lov om forsikringsaftaler — hvorpå den islandske lovgivning var baseret — og den danske lov om finansiell virksomhed. Ekspertgruppen skal forelægge sine resultater senest den 31. december 2013 og skal undersøge de mulige konsekvenser af en ændring af bestemmelserne vedrørende privates opsigelse af forsikringsaftaler, når de overfører deres forsikringer fra et forsikringsselskab til et andet, med henblik på at lette kundernes skift og fremme konkurrencen på forsikringsmarkedet.
- Hvis ekspertgruppen når frem til, at sådanne bestemmelser vil være til gavn for det islandske forsikringsmarkeds funktion, skal den forelægge Finans- og Økonomiministeren en ændring af lov om forsikringsaftaler i form af et lovudkast. Ministeriet er positivt stemt over for en ændring, som vil fremme kundernes mobilitet på forsikringsmarkedet yderligere. Efter at have modtaget ekspertgruppens resultater vil ministeren, medmindre andet begrundes behørigt, i løbet af 2014 fremsætte et lovforslag for det islandske parlament på grundlag af ekspertgruppens resultater.